От професионална техника към професионална позиция: Шеста група завърши третото ниво на обученията по детско правосъдие

Шеста обучителна група завърши третото ниво от тристепенния обучителен курс по детско правосъдие по проекта „Темида вижда детето-2“ на Фондацията за развитие на правосъдието. Обучението бе на тема „Добри практики за провеждане на наказателни производства с участие на дете. Особености при престъпления в условия на домашно насилие. Техники за професионален интегритет“ и бе проведено от доц. Ива Пушкарова и Петя Попова в Старозагорските минерални бани на 10-12.-6.2-26 г.

В обучението участваха 23 прокурори, следователи, съдии, разследващи полицаи, психолози и адвокати, преминали успешно през предходните две нива на програмата. Най-голям остана делът на прокурорите и следователите. Участниците представляваха всички апелативни райони на страната.

Третото ниво бе разработено като завършващ етап от обучителния модел и бе насочено към надграждане на вече усвоените знания и умения чрез работа по едни от най-сложните предизвикателства в наказателното правосъдие с участие на дете – престъпленията в условия на домашно насилие, поддържането на професионална безпристрастност и изграждането на устойчиви стандарти за професионален интегритет.

Програмата съчета интерактивни лекционни панели, групово решаване на казуси, симулации на работа по координационен механизъм и практическо планиране и провеждане на разпит на дете. Особено място бе отделено на криминологичната характеристика на домашното насилие, профилите на жертвата и извършителя, механизмите на зависимост и ескалация на насилието, както и на рисковете от пристрастност и загуба на професионална дистанция при работа по дела с висока емоционална натовареност.

Подобно на предходните нива, най-силно въздействие върху участниците оказаха практическите формати. Работата по усложнени казуси, груповите дискусии,

симулациите и провеждането на разпит на дете бяха определени като най-полезните и ангажиращи елементи на обучението. Особено високо бе оценена възможността за обмен на професионални гледни точки между представители на различни професии и институции, което се откроява като една от най-силните страни на мултидисциплинарния модел.

Анализът на обратните връзки показва отчетлива еволюция в развитието на Шеста група през целия тристепенен обучителен цикъл. Ако в първото ниво основният фокус беше поставен върху комуникацията, екипното взаимодействие и управлението на конфликти, а във второто – върху добрите практики за провеждане на наказателни производства с участие на дете и техниките за работа с уязвими деца, третото ниво бележи качествен преход към по-висок порядък професионални компетентности.

Участниците вече не поставят във фокуса отделни процесуални действия или комуникационни техники, а въпросите за професионалната безпристрастност, устойчивостта при работа по емоционално натоварени случаи, стандартите за професионален интегритет и способността да се съчетаят правните, психологическите и

етичните измерения на наказателното производство с участие на дете.

Отговорите на въпроса за трите най-важни неща, които са научили, се концентрират около три ясно разграничими тематични ядра. Първото е свързано с разбирането на домашното насилие като сложен криминологичен и социален феномен – профилите на жертвата и извършителя, механизмите на зависимост, особеностите на психичното насилие и факторите за ескалация на насилието. Второто е насочено към усъвършенстване на уменията за планиране и провеждане на щадящ разпит на дете и за предотвратяване на ревиктимизацията му. Третото, и най-характерно за завършващото ниво на обучението, е свързано с изграждането на професионална устойчивост, разпознаването на собствените пристрастия и поддържането на високи стандарти на професионален интегритет.

Особено показателни са отговорите на въпроса кое е било от най-голям интерес за участниците. За разлика от предходните нива, където доминираха отделни практически инструменти и техники, тук най-силно внимание привличат дебрифингите след казусите, различните професионални гледни точки, обсъждането на реални професионални дилеми, моделите на домашно насилие, стиловете на привързване и връзката между психологическите механизми и процесуалните решения. Това показва група, достигнала висока степен на професионална зрялост, при която обучителната стойност се

извлича не само от съдържанието, но и от съпоставянето на различни професионални перспективи.

Съществен резултат от обучението е и липсата на неудовлетворени очаквания. Когато участниците формулират заявки за бъдещи обучения, те вече не са насочени към базови знания или умения, а към високоспециализирани теми като престъпления против брака, семейството и младежта, сексуални престъпления, психологически профили на извършителите, практически аспекти на координационния механизъм и взаимодействието между институциите. Това показва достигане на ниво, при което потребността е не от въвеждане в материята, а от експертно надграждане.

Най-същественият резултат от третото ниво е промяната във фокуса на професионалното мислене. Ако във второто ниво водещият въпрос беше „Как правилно да проведа процесуалното действие?“, то в третото ниво той се трансформира в „Какъв професионалист трябва да бъда, за да го проведа правилно?“. Именно този преход от техника към професионална позиция, от процедура към интегритет и от действие към осъзната професионална отговорност отличава третото ниво от предходните два етапа и очертава завършената логика на тристепенния обучителен модел.

Шеста група постави своеобразен рекорд по удовлетвореност, като даде обща средна оценка 4.90 от максимални 5.00 точки – най-високата оценка, регистрирана до момента в рамките на третото обучително ниво. Обратните връзки показват не само висока удовлетвореност от съдържанието и организацията на обучението, но и ясно осъзнаване на неговата професионална стойност и практическа приложимост.

С приключването на третото ниво участниците от Шеста група завършиха пълния обучителен цикъл на проекта.

Проектът „Темида вижда детето-2“ се изпълнява за периода юли 2025 – юли 2026 г. от Фондация за развитие на правосъдието с подкрепата на семейна фондация „Лъчезар Цоцорков“ и в партньорство с Националния институт на правосъдието, Върховния касационен съд, Държавната агенция за закрила на детето, Националното бюро за правна помощ, Националната комисия за борба с трафика на хора, Съюза на юристите в България, Националната мрежа за децата, Центъра за изследване на демокрацията, Фондация П.У.Л.С., Фондация „Български адвокати за правата на човека“ и Центъра за обучение на адвокати „Кръстю Цончев“.

13 Юни 2026